

Sisällys

❖ Finanssivalvonta tutki kulutusluottojen luottoriskitasoa	1
❖ Joillakin toimijoilla on Finanssivalvonnan arvion mukaan liian korkea riskinottohalu	1
❖ Finanssivalvonta edellyttää puutteiden korjaamista	2

Kirjoittajat

- ❖ Torsten Groschup, johtava riskiasiantutija

Finanssivalvonta tutki kulutusluottojen luottoriskitasoa

Finanssivalvonta sai joulukuussa päätökseen teema-arvion kulutusluotoista, jonka tavoitteena oli selvittää

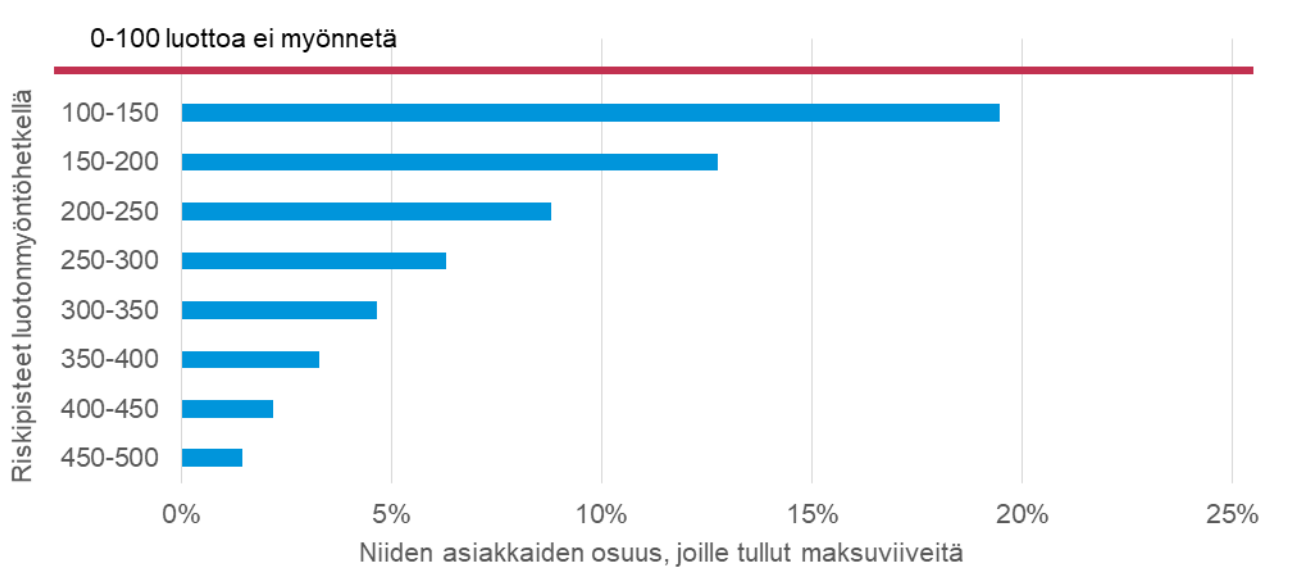
- luottolaitosten myöntämien vakuudettomien kulutusluottojen luottoriskitasoa.
- mahdollisia eroja ulkomaisten ja kotimaisten toimijoiden riskinottohalukkuudessa.
- kuinka luottolaitokset noudattavat luotonmyönnössään kuluttajansuojalain (38/1978) asettamia vaatimuksia asiakkaan luottokelpoisuuden arvioinnista.

Teema-arvio oli jatkoa vuoden 2018 [kulutusluottoselvitykseen](#), jossa havaittiin puutteita sääntelyn noudattamisessa erityisesti rajan yli luottoja myöntävillä. Osallistujiksi valittiin suurimmat Suomessa vakuudettomia kulutusluottoja myöntävistä ulkomaisista luottolaitoksista sekä referenssiryhmäksi muutama suomalainen toimija. Finanssivalvonta valvoo valittujen toimijoiden menettelytapoja Suomessa. Mukana ei ollut ns. pikavippiyrityksiä, jotka eivät ole Finanssivalvonnan valvonnassa miltei osin. Etenkin valituilla ulkomaisilla toimijoilla oli kovat kulutusluottokannan kasvuluvut.

Joillakin toimijoilla on Finanssivalvonnan arvion mukaan liian korkea riskinottohalu

Pankkien luotonmyöntö perustuu asiakkaan luottoriskiä mittaavaan pisteytykseen luotonmyöntöhetkellä. Pisteet ennustavat tulevia maksuviiveitä. Jos pisteet ovat tarpeeksi korkeat, asiakkaalle myönnetään luotto. Korkeimman riskin asiakkaita luoton saaneista ovat ne, jotka juuri ja juuri ylittävät luotonmyöntäjän asettaman pisterajan (esimerkkikuvan ylin sininen palkki). Havainnollistava esimerkki riskiluokittelusta kuviossa 1.

Kuvio 1. Asiakkaat jaoteltuna luotonmyöntöhetken riskipisteiden mukaan alimmista pisteistä ylömpiin – mitä vähemmän asiakas saa pisteitä luotonmyöntöhetkellä, sitä todennäköisemmin luottoon tulee maksuviiveitä.

Teema-arvion merkittävin havainto oli se, että kolme toimijaa tutkituista yhdeksästä myöntävät luottoja, vaikka luottosopimuksesta johtuvat velvoitteet liian suurella todennäköisyydellä jäävät täyttämättä. Näkemysten taustalla on liian korkea riskinottohalu luottopäätöstä tehtäessä. Luottoa on myönnetty asiakasryhmille, joiden sisällä jopa puolelle aiheutuu myöhemmin luottosopimuksen aikana maksuviiveitä. Kulutusluottojen myöntämisperiaatteita koskevassa keskeisessä sääntelyssä edellytetään mm., että ”Luotonantaja saa myöntää luoton kuluttajalle ainoastaan, jos tämän luottokelpoisuuden arviointi osoittaa, että luottosopimuksesta johtuvat velvoitteet todennäköisesti täytetään luottosopimuksessa edellytetyllä tavalla.” (KSL 7:16 a § Luoton myöntäminen).

Muita teema-arvion havaintoja oli

- osa toimijoista on löysentänyt luottokriteereitään.
- joillakin toimijoilla on korkeat järjestämättömien saamisten osuudet.
- luottopäätöskäyttöjen kyky erotella hyvät maksajat huonoista on osalla toimijoista heikko.
- luottojen keskikoko on joillakin toimijoilla kasvanut selvästi.

Finanssivalvonta edellyttää puutteiden korjaamista

Teema-arvion johdosta Finanssivalvonta on ollut yhteydessä toimijoihin, joilla oli eniten puutteita. Yhteydenottoissa on käyty läpi toimijaa koskevat havainnot ja vaadittu toimenpiteitä puutteiden korjaamiseksi.

Yleisesti sivuliikkeiden ja rajan yli toimivien toimijoiden valvontaan Suomessa pätee seuraava prosessi:

- Havaitessaan puutteita Finanssivalvonta voi kehottaa ulkomaista toimijaa korjaamaan puutteet määräjassa.
- Jos kehoitusta ei noudateta, Finanssivalvonnan on ilmoitettava asiasta valvottavan kotivaltion valvontaviranomaiselle.

Kulutusluottoja myönnetään asiakkaille, jotka suurella todennäköisyydellä joutuvat maksuvaikeuksiin

17.3.2020 Julkinen

3 (3)

- Jos kotivaltion valvontaviranomaisen toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi, Finanssivalvonta voi määrätä seuraamuksen.
  - Mahdolliset seuraamukset riippuvat esimerkiksi toimijan ja toimiluvan tyypistä.
  - Seuraamukset määrätään aina erillisen prosessin tuloksena.
- Vasta mahdollisen seuraamuksen yhteydessä Finanssivalvonta julkistaa toimijan nimen.